

EKOLOGISKT LANTBRUK

Till Södermanlands lantbruk och landsbygd

Välkommen till ett nytt nyhetsbrev!

I år börjar en ny programperiod vilket innebär en del förändringar för ekologisk produktion. Vi vill därför påminna om att ta del av informationen på Jordbruksverkets hemsida. Nedan följer några nyheter vi på länsstyrelsen vill lyfta fram.

Analysera ditt utsäde - även för smitta av sot

Om du använder eget utsäde bör du göra en analys. Sundhet och grobarhet kan variera mycket och det går inte att avgöra utan analys. Grobarheten är speciellt viktig i ekologisk odling, för att få en jämn och tät gröda som konkurrerar bra mot ogräsen.

Utsädessmittan av bladfläcksjuka i havre har ökat. Sot-smitta finns i 1/3 av partierna av korn och havre, och det finns som vanligt en hel del smitta av kornets bladfläcksjuka, det visar sundhetsanalyserna av lantbrukar-prover vid Frökontrollen i Mellansverige AB inför vårens sådd.

Sotsjukdomar

När fler utsädespartier analyseras för sot, och färre fält sås med smittat och obehandlat utsäde gör det skillnad. För två år sedan fanns sporer av havreflygsot i alla analyserade partier av havre.

Av de prover som hittills analyserats i år finns havreflygsot i 35 procent av partierna. Variationen är stor, vissa partier har väldigt höga nivåer av sporer, men det är inget du kan se med blotta ögat.

Flygsot i korn finns i 30 procent av de hittills analyserade partierna. Den genomsnittliga smittonivån är relativt låg, men för att veta att utsädet är rent från smitta krävs analys.

För att trygga tillgången på utsäde rent från sot krävs att alla är medvetna och bidrar. Sotmitta kan snabbt uppföras i fält och spridas med vinden till närliggande fält.

I ekologisk odling bör utsädet vara helt rent från sotsmitta. Analysera för sot om du tänkt ta eget utsäde. Vid beställning av utsäde är det viktigt att partiet är fritt från sot, be om att få ta del av analysresultat.

Havrens bladfläcksjuka

De prover som hittills analyserats visar på ovanligt mycket smitta av havrens bladfläcksjuka. Medelangreppet ligger nu på 48 procent, gränsen för betningsbehov är satt till 50 procent angrepp. Thermosteed och Cedomon har båda effekt mot havrens bladfläcksjuka.

Bladfläcksjuka i vårkorn

Bladfläcksjuka är den smitta som dominerar i vårkorn och flertalet utsädespartier har betningsbehov. Medelsmittan ligger på drygt 40 procent, gränsen för betningsbehov är satt till 15 procent smitta. Thermosteed har effekt mot bladfläcksjuka i vårkorn.

Foto: Kornets bladfläcksjuka, Jordbruksverket.

Grobarhet

För övriga utsädesburna sjukdomar är situationen mer normal. För vårvete är sundheten överlag bra. Grobarheten

i havre är lite låg i vissa partier, men bättre än för 2022. Se upp med grobarheten i åkerböna, den är fortfarande låg i vissa partier.

Utsädesanalyser

Utsädesanalyser utförs av:

- Frökontrollen Mellansverige AB, Box 22014, 702 02 Örebro (019-603 27 30, www.frokontrollen.se)
- Jordbruksverket, Utsädesenheten, Österleden 165, 261 51 Landskrona (036-15 83 18, www.jordbruksverket.se)

Skicka ett representativt prov enligt laboratoriets instruktion. Paketpriset för en utsädesanalys (grobarhet, sundhet och tusenkornvikt) kostar 600–700 kronor. Analys av sot ingår inte i ordinarie sundhetsanalys och behöver väljas till. Analyskostnaden för havreflygsot/sot i vete 400–450 kronor och kornets flygsot 650–1000 kronor.

Källor: Växtskyddsbrev nr 3 2023, Växtskyddscentralen i Linköping samt Frökontrollen Mellansverige.

Ekologiska djur - köpa, sälja, ansöka om undantag

Nu är databasen OrganicXlivestock öppen att använda. Det är en mötesplats där den som vill köpa ekologiska djur ska kunna hitta de som har ekologiska djur att sälja.

Köpa ekologiska djur

Om du behöver nya ekologiska djur till din besättning kommer du framöver att kunna hitta djur som är till salu i databasen organicXlivestock. Du behöver ingen särskild behörighet för att leta i databasen. Leta upp ditt djurslag och välj kriterier, till exempel ras och kön. Klicka sedan på den blå pilen framför ett erbjudande för att få fram mer detaljerad information.

Sälja ekologiska djur

Du som har ekologiska djur att sälja kan nu saluföra dem i databasen organicXlivestock. Innan du kan lägga in djur i databasen måste du först skaffa dig ett FiBL-konto och sedan registrera dig som djurhållare på organicXlivestock. Titta gärna på filmen som presenterar OrganicXlivestock för mer information om hur du gör, se QR-kod.

Du kan lägga in flera data om dina djur, såsom ras, kön, antal, ålder och hornstatus. Du kan även ladda upp bilder, härstammningsbevis eller annan information.

De olika kontrollorganen har valt olika lösningar för hur du som kund ska registrera dig som djurhållare. Du som är kund hos HS Certifiering anger SE-EKO-04-kundnummer. Du som är kund hos Kiwa anger ditt organisationsnummer. Kontakta Smak för instruktion om du är kund hos dem.

Behöver du ansöka om undantag?

Om det inte finns ekologiska djur som motsvarar dina behov till salu i organicXlivestock kan du ansöka om undantag att få köpa konventionella djur i stället. Du ansöker om inköp av icke-ekologiska avelsdjur via Jordbruksverkets e-tjänst. Några tips inför din ansökan:

- Skriv kort varför de ekologiska djur som eventuellt finns i organicXlivestock inte passar för din besättning.
- Ansök i tillräckligt god tid före planerat inköp så att du hinner få ditt beslut innan djuren kommer. Om ansökan är tydlig och fullständig är den normalt färdighanterad inom två veckor.
- Vid särskilda omständigheter, till exempel baggauktioner, kan Jordbruksverket ha en beredskap för att hantera ansökningar över dagen, men kontakta dem då i förväg, ekoregler@jordbruksverket.se.

OrganicXlivestock
databas för
ekologiska djur

En film som
presenterar
OrganicXlivestock

EKO-brev nummer 16
och 18 2023
handlar om
OrganicXlivestock

Missa inte våra aktiviteter! Inom kort publiceras följande i länsstyrelsens kalender:

- Fältvandring Hantera viltet i jordbrukslandskapet – **APRIL**
- Kurs Hästhållning i praktiken – **MAJ**
- Webinarie Foder och foderanalyser för lammproducenter – **JUNI**
- Kurs om humlor och bin - **JUNI**